

Odborná skupina České fyzikální společnosti JČMF Organizace výzkumu

28.05.2009 PRAHA

Akademické fórum IV

DISKUSNÍ PŘÍSPĚVEK

Příspěvek odešlete prosím do 27.5.2009 na adresu OS ČFS JČMF OV cernohorsky@physics.muni.cz, nebo předejte 28.5.2009, 14:00-16:30, na Akademickém fóru v posluchárně sídla Jednoty českých matematiků a fyziků, Praha, Žitná 25, u stolu pořadatelů.

Autor a jeho @adresa:

Vladimír Haasz, haasz@fel.cvut.cz

Text příspěvku:

Vážené kolegyně a kolegové,

byv nepřímo vyzván kolegou Černohorským, zasílám krátké vyjádření k bodu 1 Akademického fóra IV 28.5.2009.

Skoro denně dostávám v kopii! několik E-mailů v rámci E-mailové konference [Akad.snem], které se týkají institucionálního financování VaV popř. Metodiky hodnocení výsledků VaV. Dostávám je jako člen sněmu a beru je na vědomí jako informaci o názorech některých členů Akademického sněmu. Vesměs je to kritika dílčí změny v institucionálním financování VaV v oblasti rozdělování prostředků mezi jednotlivé poskytovatele.

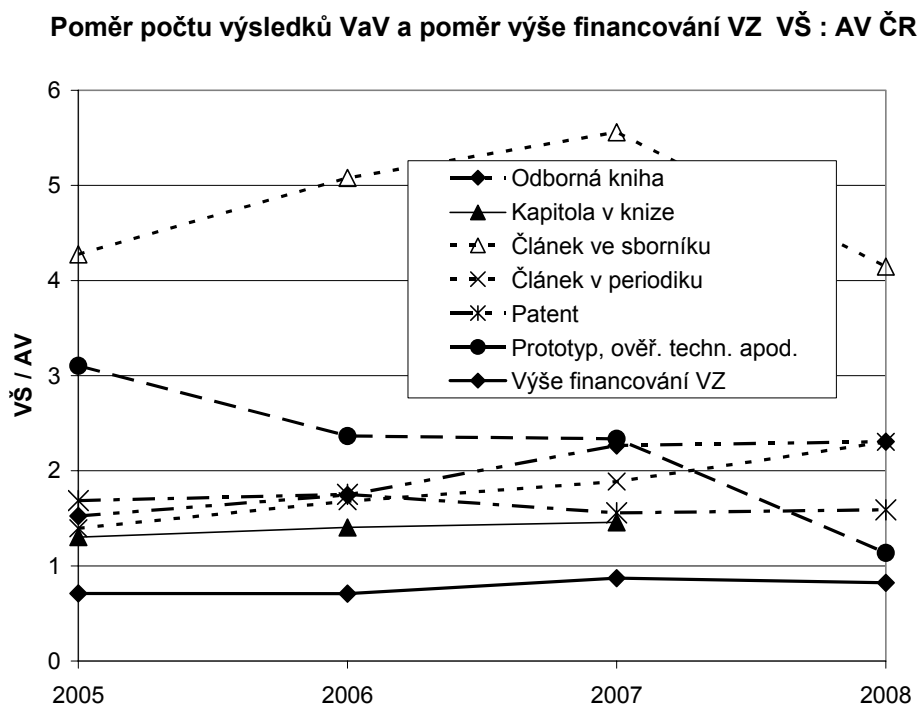
Co k tomu říct – dříve často používaný tzv. indexový přístup k rozpisu rozpočtu (každoroční plošný nárůst o X %) pro jednotlivé poskytovatele, který nebere v úvahu skutečnou výkonnost institucí pod tohoto poskytovatele spadajících, evidentně zakonzervovává předchozí stav, což obecně není žádoucí. Pokusem o změnu byly výzkumné záměry – hybrid mezi účelovým a institucionálním financováním. Moc se to neosvědčilo, na úrovni rozdělení prostředků poskytovatelům to v podstatě opět sklouzlo k indexové metodě. Jakmile se objevil pokus toto postupně nahradit rozdělováním dle „výkonu“, hned se ozvou pod různými záminkami ti, kterým při použití tohoto způsobu rozdělování klesá institucionální podpora. Jednou proto, že se nerozlišuje mezi obory – na úrovni největších poskytovatelů (AV ČR a MŠMT) ale přece nejde o oborové diference, podruhé proto, že je preferována kvantita před excelencí apod.

I když budu zcela jistě nařčen, že zjednodušuji a preferuji kvantitu nad kvalitou, podívejte se prosím na níže uvedený graf znázorňující poměr počtu výsledků VŠ a AV v jednotlivých kategoriích (všude > 1) a poměr prostředků na financování VZ VŠ a AV (< 1), jak se vyvíjel v letech 2005 až 2008 (2005 = počty výsledků v letech 2000 až 2004 atd.). Upozorňuji současně, že příspěvek na studenta (a to i v nominální výši) už několik let klesá a představa, že VŠ hradí režijní náklady na VaV z příspěvku na vzdělávací činnost obecně neodpovídá skutečnosti. Samozřejmě je tu jistý synergický efekt, ale způsobuje skutečně podstatně vyšší výkon i při o něco nižší úrovni financování? Domníváte se, že to tak je v pořádku? A pokud ne, co s tím?

Souhlasím s tím, že „Metodika hodnocení výsledků ...“ má řadu slabin (zejména v oblasti aplikovaných výsledků – zde chybí zejména škálování a verifikace), řadu dalších se jich však podařilo odstranit. Využita je ale zatím pouze pro rozdělování 1/3 institucionálních prostředků. Přechod z financování výzkumných záměrů na institucionální podporu dle výsledků probíhá postupně (ve 3 letech) a postupně by se při rozdělování prostředků na poskytovatele měly uplatnit i další hlediska uvedená v novele zákona č.130/2002 Sb. – *Národní politika VaVaI a Mezinárodní hodnocení výzkumu a vývoje v České republice*.

Konkrétní řešení (tj. jaký konkrétní orgán, dle jakých objektivních kritérií popř. podkladů, jak se tyto podklady získají, jaký by měl být časový harmonogram realizace, kolik to bude stát apod.) jak jinak rozdělovat institucionální prostředky, když návrat k systému používanému v minulých letech není z řady důvodů možný, zatím (pokud vím) oficiálně nikdo nepředložil. A názory, že stačí se podívat do zahraničí a převzít to, co už někde funguje, asi také není vzhledem k různému

historickému vývoji v různých zemích příliš reálné. Mimo to se i tam způsob rozdělování podpory VaV na jednotlivé instituce poměrně rychle mění.

Zdroj dat: Informační systém VaV, Ročenka za období 2000-2005, Úřad vlády ČR, Rada pro VaV
 Analýza stavu výzkumu a vývoje v ČR ..., Úřad vlády ČR, Rada pro VaV

Závěr: Přestože jsem si vědom toho, že „Metodika hodnocení výsledků ...“ má řadu slabin, domnívám se, že v současné době je jediným reálným podkladem pro objektivní rozdělení části institucionální podpory VO mezi jednotlivé poskytovatele s tím, že v následujících letech by měla být využívána i další kritéria, tj. *Národní politika VaVaI* a *Mezinárodní hodnocení výzkumu a vývoje v České republice*.